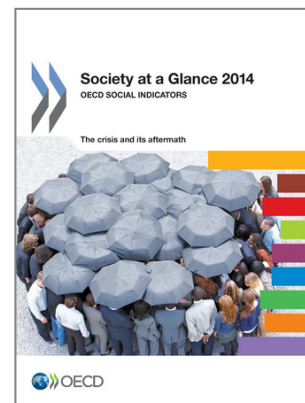

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2014

OECD Social Indicators

Summary in Swedish

Read the full book on: 10.1787/soc_glance-2014-en

Samhällsöversikt 2014

OECD:s samhällsindikatorer

Sammanfattning på svenska

Drygt fem år efter finanskrisen förvärrar hög arbetslöshet och inkomstförluster samhällsförhållandena i många OECD-länder. Regeringarnas kapacitet att bemästra dessa svårigheter begränsas på grund av nödvändigheten att konsolidera de offentliga finanserna. Nedsänkningar i välfärdssystemen riskerar att öka pressen på de mest sårbara grupperna och skulle kunna vålla problem i framtiden. Det enda sättet för OECD-länderna att klara dessa utmaningar är genom program, som är välutformade och stödda på tillräckliga resurser. De större tillväxtekonomierna har förskonats från krisens värsta effekter, men står inför utmaningar av annat slag. OECD-ländernas erfarenhet är dock relevant också för tillväxtekonomierna, då de fortsätter att bygga upp och "krisförsäkra" sina sociala trygghetssystem.

Finanskrisen har gett bränsle åt en samhällskris

Den finansiella turbulensen 2007-2008 orsakade icke blott en ekonomisk och statsfinansiell kris, utan även en social kris. Länder, som upplevde de djupaste och längsta lågkonjunkturerna, ser djupgående dominoeffekter på människors anställningsutsikter, inkomster och levnadsförhållanden. Omkring 48 miljoner människor i OECD-länderna söker arbete - 15 miljoner fler än i september 2007 - och ännu fler miljoner är ekonomiskt nödställda. Antalet personer, som lever i hushåll utan någon arbetsinkomst har fördubblats i Grekland, Irland och Spanien. Låginkomstgrupperna har drabbats hårdast, liksom ungdomar och barnfamiljer.

Följderna för samhället skulle kunna dröja sig kvar i årtal

Med hushåll under press och socialbidragsbudgetar under omprövning uppger allt fler människor sig vara missnöjda med sina liv, förtroendet för regeringarna har rasat. Det finns också tecken på att krisen kommer att kasta långa skuggor på människors framtida välbefinnande. Några av de sociala konsekvenserna, exempelvis familjebildning, fertilitet och hälsa, kommer faktiskt att bli kännbara först på lång sikt. Födelsehalten har sjunkit ännu mer sedan krisens början och därigenom förvärrat åldrandets demografiska och skatterelaterade utmaningar. Familjerna har även minskat sina inköp av väsentliga förnödenheter, däribland livsmedel, och på så sätt äventyra sitt nuvarande och framtida välbefinnande.. Det är ännu för tidigt att kvantifiera de mer långsiktiga effekterna på människors hälsa, men det är känt att arbetslöshet och ekonomiska svårigheter bidrar till en rad hälsoproblem, bl.a. psykisk sjukdom.

Investera i dag för att undvika ökande kostnader i morgon

Kortsiktiga besparingar i dag kan innebära mycket högre kostnader i framtiden, och regeringarna bör prioritera avsättning av medel till inom ramen för investeringsprogram o.d. Dagens bantningar av vårbudgeten får inte utlösa ökande vårdbehov i morgon. Särskilt de hårt drabbade länderna bör säkerställa tillgången till kvalitetstjänster för barn och förhindra utanförskap för dem so lämnar skolan i förtid.

Sårbara grupper behöver stöd nu

För att investeringar i välfärd ska bli effektiva behöver de emellertid kompletteras med tillräckligt stöd till de fattigaste. Att upprätthålla och stärka stödet till de sårbaraste grupperna måste förbli den viktigaste beståndsdel i varje strategi för ekonomisk och social återhämtning. Regeringarna måste tajma och utforma eventuella åtgärder för statsfinansiell konsolidering med hänsyn till detta, eftersom sluteffekten av sådana åtgärder kan variera i högsta grad: Så t.ex. kan fattiga befolkningsgrupper drabbas hårdare av socialbudgetnedskärningar än av skattehöjningar.

Utrymmet för nedskärningar av arbetslöshetsunderstödet är begränsat

---

Svaga arbetsmarknader ger föga utrymme för sänkningar av arbetslöshetsersättning, socialbidrag och aktiva arbetsmarknadsprogram. Där besparingar kan göras, ska de genomföras i takt med återhämtningens gång. I synnerhet är målinriktade skyddsnättersättningar en prioritet i länder där sådant stöd inte existerar eller är svårtillgängligt eller där långtidsarbetslösheten tömmer deras arbetslöshetskassor. Oस्थ्यvelnedskärningar av sociala transfereringar, t.ex. bostads-, barn- och familjebidrag, bör undvikas, då dessa transfereringar ofta utgör ett livsviktigt stöd till fattiga arbetande familjer och ensamstående föräldrar.

Målinriktat stöd kan ge besparingar och samtidigt skydda de sårbara grupperna

---

Effektivare målinriktning kan generera avsevärda besparingar och samtidigt skydda sårbara grupper. Särskilt vid sjukvårdsreformer bör man prioritera skyddet av de sårbaraste gruppernas. Det är dock nödvändigt att finjustera för att man ska kunna undvika uppkomsten av osunda incitament, som avskräcker människor från att söka arbete. Exempelvis kan arbetslösa, som står i begrepp att börja en anställning, förlora eller vinna mycket litet på att gå över från bidragsberoende till arbetsinkomst.

Stöd familjernas ansträngningar klara svårigheterna

Det finns tungt vägande skäl att utforma det statliga stödet på sådana sätt att de stärker och kompletterar - snarare än att ersätta - hushållens egen förmåga att bemästra svårigheterna. Ur det perspektivet är det särskilt viktigt att tillhandahålla effektivt arbetslöshetsstöd, även om detta på kort sikt innebär ökade kostnader för aktiva socialpolitiska åtgärder. Arbetsmarknadsaktivering och stöd under anställning bör bibehållas på rimliga nivåer. Där det finns ett stort antal hushåll utan arbetsinkomster behöver de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna koncentreras på att säkerställa att de kommer till nytta så snart som arbetsmarknadsförhållandena förbättras. För att exempelvis arbetsanknutna stödformer och incitament ska bli så effektivt som möjligt, bör de inte vara begränsade till enskilda arbetsökande, utan även göras tillgängliga för arbetslösa partners.

Regeringarna behöver planera för nästa kris

För att "krissäkra" de socialpolitiska programmen och bibehålla effektiva stödåtgärder genom hela konjunkturcykeln, måste regeringarna rikta blicken bortom den senaste lågkonjunkturen. För det första behöver de hitta sätt att bygga upp reserver under uppgångar för att säkerställa att de kan klara de stigande kostnaderna under lågkonjunkturer. På utgiftssidan bör de koppla stödåtgärder mer till arbetsmarknadsförhållandena - exempelvis genom att på ett trovärdigt sätt minska ersättningsnivåerna under återhämtningsperioden och genom att flytta resurserna från bidrag till aktiva arbetsmarknadsprogram. På inkomstsidan bör de arbeta på att bredda skattebasen, minska sitt beroende av skatt på arbete och anpassa skattesystemen så att de beaktar ökande inkomstklyftor. För det andra behöver regeringarna fullfölja de strukturreformer inom de sociala trygghetssystemen som hade inletts före krisen. Krisen har i själva verket understrukt behovet av sådana reformer. Med avseende på reformer riskerar t.ex. en del framtida förtidspensionärer osäkrare inkomstförhållanden till följd av långa arbetslöshetsperioder under deras aktiva tid. Inom vårdsektorn är rationaliseringar, som skalar bort onödiga verksamheter och skapar effektivitetsvinster, att föredra framför slentrianmässiga nedskärningar som begränsar vårdtillgängligheten för de sårbaraste grupperna.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, F-75116

Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2014), *Society at a Glance 2014: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/soc_glance-2014-en